

Toruń, 13 listopada 2024 r.

Sprawozdanie z XLIV Pielgrzymki KIK-ów na Jasną Górę oraz z spotkania prezesów (28 września 2024 r.)

Pielgrzymka

28 września 2024 r. (po raz pierwszy w nowym wrześniowym terminie) członkowie Klubów Inteligencji Katolickiej spotkali się na Jasnej Górze – by oddać cześć Najświętszej Marii Pannie Częstochowskiej, podziękować za miniony rok pracy i modlić się – za Jej wstawiennictwem – o Boże błogosławieństwo dla naszych środowisk, dla naszych rodzin, o pokój dla naszej Ojczyzny i dla świata. W pielgrzymce uczestniczyło 91 osób z trzynastu Klubów.

Program Pielgrzymki obejmował:

– mszę św. pod przewodnictwem ks. biskupa Michała Janochy, biskupa pomocniczego Archidiecezji Warszawskiej, koncelebrowaną przez kapelanów Klubów

– modlitwę i złożenie kwiatów pod pomnikiem bł. kard. Stefana Wyszyńskiego

– wykłady w Kaplicy Różańcowej:

ks. dr hab. Grzegorza Wejmana, prof. Uniwersytetu Szczecińskiego, *900-lecie pomorskiej misji św. Ottona z Bambergu*

Czesława Ryszki, *Andrzej Bobola, orędownik Polski*

dr hab. Grzegorza Żurka, *Od Orędzia Biskupów do Mszy Pojednania. Rola Kościoła katolickiego w procesie pojednania polsko-niemieckiego 1965–1989*

– Drogę Krzyżową na Wałach Jasnogórskich i złożenie kwiatów pod pomnikiem św. Jana Pawła II.

Mszy św. w Kaplicy Cudownego Obrazu przewodniczył ks. biskup Michał Janocha. Lekcję przeczytał Adam Bering (KIK Poznań), psalm responsoryjny zaśpiewała Jadwiga Krzezińska (KIK Opole), a modlitwę wiernych przygotowała i przeczytała Marta Czyżak (KIK Toruń). Na zakończenie Anna Dorota Władyczka (KIK Wrocław) i Antoni Duda (KIK Opole) podziękowali Księdzu Biskupowi za przewodniczenie Mszy św. i wygłoszoną homilię, podkreślając wagę jej przesłania dla środowisk Klubów Inteligencji Katolickiej w Polsce.

W homilii – komentarzu do czytania z Księgi Koheleta 11, 9 – 12, 8 (Wszystko przemija) i do Ewangelii wg św. Mateusza 16, 13-20 (Wyznanie Piotra) – Ksiądz Biskup zwrócił uwagę z jednej strony na nieuchronność przemijania (tak wyraziście opisaną w fragmencie Księgi Koheleta), z drugiej na nieskończoną wartość poznania Chrystusa, Syna Bożego. Mamy poznawać prawdę Chrystusa, choć tutaj, na ziemi, nigdy do końca jej nie poznamy, dopiero po drugiej stronie: poznamy Go tak, jak zostaliśmy poznani. Właśnie poznawanie Chrystusa, wyznawanie, za Piotrem: «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego», przynosi nam prawdę istotną, istinę (= prawdę, j. chorwacki) naszego życia, nie tylko prawdę społeczną. Takie też przesłanie: poznawanie Chrystusa i w Nim – poznawanie siebie, Ksiądz Biskup pozostawił Klubom Inteligencji Katolickiej w Polsce.

Po mszy świętej udaliśmy się pod pomnik bł. kardynała Stefana Wyszyńskiego. Tam w krótkiej modlitwie prowadzonej przez księdza Tomasza Owczarka proboszcza parafii św. Mikołaja w Wolborzu i asystenta tamtejszego KIK-u w, przez wstawiennictwo bł. księdza Prymasa, powierzyliśmy Bogu przyszłość naszej Ojczyzny – i naszych zmarłych. Przedstawiciele KIK-u w Częstochowie złożyli kwiaty pod pomnikiem księdza Prymasa. Na koniec wykonano wspólną fotografię.

W Kaplicy Różańcowej wysłuchaliśmy trzech wykładów łączących wschodnie i zachodnie wątki w historii naszej Ojczyzny. Najpierw ks. prof. Grzegorz Wejman w wykładzie *900-lecie pomorskiej misji św. Ottona z Bambergu* przedstawił biografię św. Ottona (ok. 1060 – 1139), apostoła Pomorza, akcentując jego związki z Polską (był mistrzem szkoły katedralnej w Gnieźnie, kanclerzem księcia Władysława Hermana i wychowawcą jego syna – Bolesława Krzywoustego). Przypomnił dwie wyprawy misyjne św. Ottona na Pomorze Zachodnie na zaproszenie księcia Bolesława Krzywoustego: w 1124 i 1128 roku: w trakcie pierwszej Otto założył kilkanaście kościołów i ochrzcił tysiące ludzi. Podsumował swe wystąpienie słowami: „dał wiarę ludziom”. Otton z Bambergu od 1972 r. jest patronem metropolii szczecińsko-kamińskiej. W maju 2024 r. w szczecińskiej archikatedrze został zainaugurowany Rok Jubileuszowy 900-lecia pomorskiej misji św. Ottona, 25 października tego roku świętowano tu 900-lecie chrztu Szczecina.

Kolejny prelegent, Czesław Ryszka, opowiedział o życiu i cudach św. Andrzeja Boboli, apostoła Polesia, ogłoszonego dekretem Stolicy Apostolskiej z 13 marca 2002 r. na wniosek Prymasa Polski kardynała Józefa Glempa drugorzędym patronem Polski. Zarysował historię jego kultu w kościele św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Strachocinie oraz opisał jego misję dzisiaj: „ratowanie Polski w rozmaitych obłączeniach”, „tak jakby miał w niebie obowiązki polskie”. Zacytował słowa ks. Józefa Niżnika proboszcza sanktuarium św. Andrzeja Boboli w

Strachocinie: „Polacy obudźcie się. Nie wiecie jaki dar od Boga macie w postaci Andrzeja Boboli”.

Ostatni mówca: dr hab. Grzegorz Żurek przedstawił najpierw historię Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego powstałej z inicjatywy KIK-u we Wrocławiu. Następnie przedstawił kolejne etapy procesu pojednania polsko-niemieckiego „jednego z najważniejszych procesów historycznych w XX wieku”. Zaakcentował, że proces ten wyszedł od marginalnych grup w Kościele i w społeczeństwie polskim i niemieckim, przebiegał w czasie – a jego przełomowymi momentami było Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich, wystosowane w Rzymie, 18 listopada 1965 r. – i Msza Pojednania w Krzyżowej (12 listopada 1989), pamiętna z symbolicznego „znaku pokoju” premiera RP Tadeusza Mazowieckiego i kanclerza Niemiec Helmuta Kohla. Prelegent podkreślił, że proces ten nadal trwa: musi się zmieniać, odnawiać nasze patrzanie na siebie, choć jako Polacy nie powinniśmy rezygnować z mówienia w kategoriach etycznych, także o naszej krzywdzie.

Wykłady prelegentów ukazały m. in. głębokie zakorzenienie naszej Ojczyzny, zamieszkujących ją społeczności, w religii i kulturze chrześcijańskiej, a także pełnioną przez Polskę od wieków rolę kulturowego „pomostu” między Wschodem a Zachodem Europy.

Drogę Krzyżową odprawiliśmy – podobnie jak w poprzednich latach – na Wałach Jasnogórskich. Rozważania, składające się z fragmentu Pisma św. i krótkiej medytacji, przygotował warszawski Klub Inteligencji Katolickiej. Tekst odczytała Maria Banaszekiewicz (KIK, Częstochowa). Rozważania przeplataliśmy śpiewem, a także dziesiątkami Różańca i Koronki do Miłosierdzia Bożego. Na zakończenie Drogi Krzyżowej pielgrzymi stanęli pod pomnikiem św. Jana Pawła II. Modlitwę – rozważanie oparte na przemówieniu św. Jana Pawła II do Klubów Inteligencji Katolickiej w 1997 r. (<https://www.kik.katowice.opoka.org.pl/old/przem.html>) wypowiedział Antoni Winiarski (KIK Katowice). Kwiaty złożyli przedstawiciele KIK-u w Częstochowie. Ten akt – dziękczynienia i zawierzenia Bogu za wstawiennictwem świętego Jana Pawła II naszej pracy w klubach i nas samych – zakończył XLIV pielgrzymkę KIK-ów na Jasną Górę.

Spotkanie prezesów i osób upoważnionych do reprezentacji Klubów Inteligencji Katolickiej w redakcji Tygodnika Katolickiego „Niedziela”

W spotkaniu uczestniczyło 14 osób, reprezentujących siedem Klubów:

Zbigniew Mortek (prezes), Danuta Szczepańska-Mortek, Julia Sarnecka – KIK Kraków;

Maria Banaszek (prezes), Barbara Głąb – KIK Częstochowa;

Andrzej Bering (prezes) – Szczeciński Klub Katolików;

Andrzej Dawidowski (prezes), Antoni Winiarski (członek Zarządu), Rajmund Rał (członek Zarządu) – KIK Katowice;

Antoni Duda (prezes), współprzewodniczący Porozumienia, Jadwiga Krzemińska, Jadwiga Jabłońska – KIK Opole;

Marta Czyżak (sekretarz Porozumienia) – KIK Toruń;

Anna Dorota Władyczka (przewodnicząca), przewodnicząca Porozumienia – KIK Wrocław.

Program spotkania obejmował następujące punkty:

1. Modlitwa i powitanie (Anna Dorota Władyczka)
2. Głosowanie nad przyjęciem porządku obrad
3. Wybory kierownictwa Porozumienia – trzech współprzewodniczących, z których każdy będzie kierował Porozumieniem przez rok, przy wsparciu pozostałych współprzewodniczących i sekretarza – w głosowaniu tajnym
 - a) wybór Komisji Wyborczo-Skrutacyjnej
 - b) zgłaszanie kandydatów na przewodniczących
 - c) prezentacja kandydatów
 - d) wybory trzech przewodniczących
 - e) ogłoszenie wyników wyborów na przewodniczących
 - f) zgłaszanie kandydatów na sekretarza
 - g) prezentacja kandydatów
 - h) wybory sekretarza
 - i) ogłoszenie wyników wyborów na sekretarza
4. Przejęcie prowadzenia spotkania przez wybranego przewodniczącego
5. Syntetyczne streszczenie sprawozdań ze spotkania w Częstochowie i w Warszawie (Marta Czyżak)
6. Krótkie i syntetyczne przedstawienie przez obecnych przedstawicieli Klubów działalności w minionym roku

7. Dyskusja dotycząca bieżącej sytuacji Klubów i perspektyw na przyszłość, w tym rozważenie, czy aktualna struktura Porozumienia jest adekwatna do sytuacji Klubów
8. Sprawy różne i komunikaty
- 8 a. Omówienie sprawy aresztowania i przetrzymywania ks. Michała Olszewskiego SCJ
9. Modlitwa na zakończenie.

Ad 1. Z Wałów Jasnogórskich udaliśmy się do redakcji „Niedzieli” przy ul. 2 Maja, gdzie czekał na zebranych posiłek (zupa + kanapki) zamówiony przez Marię Banaszkiewicz. Po chwili odpoczynku i wspólnych rozmów rozpoczęliśmy spotkanie merytoryczne.

Zebranych przywitała i zainicjowała modlitwę – w zastępstwie Jana Murawskiego przewodniczącego Porozumienia, którego zatrzymały w Warszawie ważne sprawy KIK-u – Anna Dorota Władyczka Przewodnicząca KIK-u we Wrocławiu i współprzewodnicząca Porozumienia.

Ad 2. Zbigniew Mortek (KIK Kraków) zaproponował, by zrezygnować z punktu 6. spotkania (Krótkie i syntetyczne przedstawienie przez obecnych przedstawicieli Klubów działalności w minionym roku), ponieważ relacje z życia klubów składano już w czasie lipcowego spotkania w Warszawie. Zebrani przyjęli tę poprawkę i zaakceptowali porządek obrad w zmienionym kształcie.

Ad 3. Powołano Komisję Wyborczo-Skrutacyjną w składzie: Danuta Szczepańska-Mortek i Antoni Winiarski. Komisja stwierdziła obecność upoważnionych osób z sześciu klubów (przedstawiciele klubu w Opolu musieli wyjechać wcześniej).

Anna Dorota Władyczka ustępująca współprzewodnicząca Porozumienia przedstawiła kandydatów na przewodniczących: Andrzeja Beringa (Szczeciński Klub Katolików), Jana Murawskiego (KIK, Warszawa) i swoją osobę. Na sekretarza zaproponowała Martę Czyżak (KIK, Toruń). Wszyscy wymienieni wyrazili zgodę na kandydowanie. W tajnym głosowaniu każdy z nich uzyskał sześć głosów – sześciu klubów uczestniczących w głosowaniu.

Nowi przewodniczący uzgodnili między sobą kolejność przewodniczenia Porozumieniu: w pierwszym roku (2024/2025) funkcję przewodniczącego będzie pełniła Anna Dorota Władyczka, pozostali – współprzewodniczących, w kolejnym roku – Andrzej Bering, a w trzecim Jan Murawski.

Ad 4. Dalszą część spotkania prowadziła Anna Władyczka – przewodnicząca Porozumienia.

Ad 5. W czasie liczenia głosów M. Czyżak sekretarz Porozumienia przypomniała fragmenty sprawozdań z 43. Pielgrzymki KIK-ów na Jasną Górę (18 listopada 2023) oraz z wiosennego spotkania prezesów i przedstawicieli KIK-ów w siedzibie warszawskiego KIK-u (3 lipca 2024). Wybrała fragmenty ukazujące działalność klubów w minionym roku formacyjnym 2023/2024 oraz wypowiedzi rysujące nasze perspektywy na przyszłość.

Ad 7. Na prośbę Zbigniewa Mortka Antoni Winiarski przedstawił aktualną listę Klubów Inteligencji Katolickiej w Polsce (zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym lub posiadających stronę internetową czy adres e-mail). Uściślił, że kryteria te spełnia 36 klubów (przy czym klub w Wolborzu nie jest zarejestrowany w KRS). Pięć zarejestrowanych klubów nie posiada natomiast adresu e-mail. Działalność statutową prowadzi najprawdopodobniej tylko około 20 klubów. Ponieważ nie znamy organizacji i aktywności wszystkich klubów postanowiono wystosować do nich pocztą mailową kwestionariusz z pytaniami o liczbę członków, skład zarządu, formy działalności, wolę łączności i współpracy z Porozumieniem.

Ad 8. Zebrani przyjęli wniosek Zbigniewa Mortka, by wyniki weryfikacji klubów i dyskusję nad strukturą i kompetencjami Porozumienia Klubów Inteligencji Katolickiej (powołanego we wrześniu 1989 roku) przenieść na wiosenne spotkanie w Warszawie. Ustalono, że powinno się ono odbyć w okresie od Wielkanocy – do końca maja 2025 r. Anna Władyczka zaproponowała, że przedstawi kilka sobotnich terminów, na co przystali uczestnicy spotkania.

Andrzej Bering podniósł kwestię wynagradzania prelegentów zapraszanych na pielgrzymki klubów na Jasną Górę. Wobec różnych rozwiązań stosowanych wcześniej prosił o jasne unormowanie tej sprawy. Ustalono, że zostanie ona podjęta w czasie spotkania w Warszawie.

Ad 8 a. Ostatnim punktem planu spotkania było omówienie sprawy aresztowania i przetrzymywania ks. Michała Olszewskiego SCJ. Prowadząca spotkanie Anna Władyczka, zauważyła, że wina kapłana wydaje się problematyczna, a został aresztowany w Wielki Czwartek, dzień Ustanowienia przez Chrystusa Sakramentów Eucharystii i Kapłaństwa. Antoni Winiarski nakreślił tło aresztowania i przetrzymywania księdza. Całość podsumowała prowadząca spotkanie: ze względu na brak znajomości akt sprawy (faktycznego

funkcjonowania Funduszu Sprawiedliwości) nie możemy formułować ocen; aresztowanie „wygląda jednak na działanie celowe, które miało naruszyć godność kapłańską”.

Ad 9. Spotkanie zakończyła wspólna modlitwa poprowadzoną przez Annę Władyczkę.

Toruń, 13 listopada 2024 r.

Marta Czyżak